

Balkana Verda Stelo

1a de junio 2016

Asembleo (synaxis) de ĉefoj de ortodoksa eklezio, 21-28 jan. 2016

Latina kruco

Greka kruco

Rusa ortodoksa kruco

Zamenhof en Ĝenevo, 1906: Bedaŭrinde en la lasta tempo inter la esperantistoj aperis tiaj voĉoj, kiuj diras: "*Esperanto estas nur lingvo; evitu ligi eĉ tute private la esperantismon kun ia ideo, ĉar alie oni pensos ke ni ĉiuj havas tiun ideon, kaj ni malplaĉos al diversaj personoj, kiuj ne amas tiun ideon!*" Ho kiaj vortoj! El la timo, ke eble ni ne plaĉos al tiuj personoj, kiuj mem volas uzi Esperanton nur por aferoj praktikaj por ili, ni devas ĉiuj elŝiri el nia koro tiun parton de la esperantismo, kiu estas la plej grava, la plej sankta, tiun ideon, kiu estis la ĉefa celo de la afero de Esperanto, kiu estis la stelo, kiu ĉiam gvidadis ĉiujn batalantojn por Esperanto! Ho, ne, ne, neniam! Kun energia protesto ni forĵetas tiun ĉi postulon. Se nin, la unuajn batalantojn por Esperanto, oni devigos, ke ni evitu en nia agado ĉion idean, ni indigne disŝiros kaj bruligos ĉion, kion ni skribis por Esperanto, ni neniigos kun doloro la laborojn kaj oferojn de nia tuta vivo, ni forĵetos malproksimen la verdan stelon, kiu sidas sur nia brusto, kaj ni ekkrios kun abomeno: "Kun tia Esperanto, kiu devas servi ekskluzive nur al celoj de komerco kaj praktika utileco, ni volas havi nenion komunan!"

Kiom kostas Skopje 2014?

laŭ uzo de tekstoj de Valentina Stojančevska kaj Oliver Nikodinovska el http://www.seecult.org/vest/koliko-kosta-skoplje-2014 kaj Meri Jordanovska el www.balkaninsight.com/en/article/true-cost-of-skopje-2014-revealed[80]

Dum manpleno da konstrukontraktoj por la transformo de la Makedona ĉefurbo ankoraŭ estas sekreta kaj aldone restas ankoraŭ ĉia tempo por aneksaĵoj[81], la totala sumo elspezita por *Skoplje 2014* restas mistero.

La projekto "Skopje 2014", intencita por draŝe restarigi la ĉefurbon de Makedonujo en grandioza stilo, troviĝas nun antaŭ financa abismo. La financaj fondoj jam estas elspezitaj dum kontraktoj por novaj konstruaĵoj kaj monumentoj multiĝas. Iuj estas konvinkitaj, ke proksimume 200 milnj[82] da eŭroj jam elspeziĝis nur por bronzo, marmoro kaj betonstrukturoj, kun la objektivo plibeligi la urbon, multe pli ol la taksitaj 80 milnj. Tiu taksaĵo venas de la retejo de *Oficejo de Publikaj Ofertopetoj*, sed ankoraŭ ne inkludas la

Most na umetnosta (Ponto de Arto)

[80] La teksto estas produktita surbaze de 'Balkana Interkonektanto por Kunlaboro, Interŝanĝo kaj Disvolviĝo de Kulturo (BICCED), financata de *Swiss Cultural Programme in the western Balkans* kaj de *Balkan Insight*, publikaĵo de *Balkan Investigative Reporting Network* (BIRN).

[81] alkonstruaĵo, ankaŭ la aldona kontrakto kun la konstrufirmao por aldonaj laboroj

[82] Oportuna mallongigo por *milionoj*

lastan konstrulaboron. Estas signife ke kelkaj kontraktoj por grandaj konstruaĵoj kiuj estas parto de tiu transformo, sed ankoraŭ nepublikigitaj, ŝajnas esti malaperintaj.
Sed la ĉefa opozicia partio, *Socialdemokrata Partio de Makedonujo*, asertas ke la projekto manĝis 350 aŭ eĉ plurajn milnjn da eŭroj.
Grandaj projekteroj estas nova konstruaĵo por la *Ministerio de Eksterlandaj Aferoj* (komenca sumo 16 milnj), la rekonstruo de *Parlamentejo* (proksimume 12,8 milnj) kaj nova ponto super rivero Vardar (du milnj, sen la endesegnitaj skulptaĵoj kiuj staros sur ĝi). Verŝajne pli ol 63 milnj da eŭroj estis foruzitaj por kvar konstruaĵoj kaj skulptaĵoj en la centro de Skopje, el kiuj du, la *Nacia Teatro* kaj la nova *Filharmonia Konstruaĵo*, ankoraŭ ne estas finkonstruitaj.
La kontraktoj por la Nacia Teatro kaj la apuda *Muzeo de la Makedona Nacia Lukto* estis jam subskribitaj en 2007. Kiam la konstruo de tiuj konstruaĵoj komenciĝis, la Ministrino de Kulturo diris, ke ili kostos 6 milnjn kaj 4,5 milnjn. Sed aneksaĵoj al la teatro altigis la kostojn al 34,2 milnj kaj al 14,5 milnj.
Cetere la komenca kontrakto de 4,5 milnj ne estas trovebla kaj la opozicio akuzas oficistojn de la Ministerio de Kulturo, ke ili detruis oficialajn dokumentojn, forĝante aliajn. Dum la originala kontrakto mankas, aliaj oficialaj dokumentoj por la Muzeo aperis por ses aneksaĵoj kontraŭ 2,8 milnj da eŭroj kaj 7,2 milnj por la interna dekoracio. Pasintjare polico arĥivis krimakuzojn kontraŭ tri oficistoj de la Ministerio.
Kio koncernas la Nacian Teatron, la afero estas simila al tiu de la Muzeo: nerespondecitaj aneksaĵoj, interna dekoracio, instalado, lumigado, ktp altigis la originan sumon per 28,2 milnj.
La tuta kosto de la monumentoj starigitaj en la centra parto de la urbo - nun ekzistas pli ol tridek - estas alia mistero. Tio estas ĉefe pro tio, ke la aŭtoritatoj malofte publikigas la altecon de la aŭtoraj rekompencoj kaj de la transportkostoj, kiuj koncernis foje gigantajn marmorajn kaj bronzajn verkojn devenajn el Italujo, Serbujo kaj aliloke.

Valentina Stevanovska perlaboras preskaŭ tri milionojn da eŭroj
La aŭtoritatoj jam agnoskis ke 9,4 milnj forfluis por la statuo de sinjoro sur ĉevalo, *Aleksandro la Granda*, en *Makedona Skvaro*, 24 metrojn alta. Por tiu statuo estis komence enkalkulitaj 4,5 milnj.

Proksimume 5,3 milnj estis foruzitaj por la bronza skulptaĵo, dum la reston konsumis la ornamita soklo kaj fontano. La monumenton verŝis skulptisto Valentina Stevanovska en la itala fandejo Ferdinando Marín.

Stevanovska estas ankaŭ aŭtoro de la egale grandaj monumentoj de la patro de Aleksandro, Filipo, kiu laŭ diroj de la aŭtoritatoj kostis 5 milnjn.
Diversaltaj monsumoj, variantaj de 80 000 eŭroj ĝis 1,7 milnj, estis el-spezitaj por monumentoj en la urbocentro kun la bildo de la revoluciuloj de la Otomana periodo Goce Delĉev (1872-1903) kaj Dame Gruev (Nikole Gruevski, 1871-1906), Bizanca imperiestro Justi-niano (482-565), imperi-estro Samuel, sanktuloj Cirilo kaj Metodo (826-'69, 815-'85), Kliment kaj Naum (840-916, 830-910) kaj militheroo Metodija Andonov-Ĉento (1902-1957) kaj aliaj. Laŭ la Oficejo por Publikaj Ofertopetoj la prezo por pli ol 30 monumentoj kaj piede-stalo en la centro de la urbo, same kun tiu por nova ponto, atingis 33 milnjn da eŭroj. Sed la listo estas kreskanta. Tiel la urbo

Justiniano la 1a

Skvaro Makedonija

decidis konstrui klasikajn fasadojn sur ĉirkaŭ 20 fasadoj ekzistantaj en la urbocentro.

Malfruigita prezo plikostigas Filharmonion

La Filharmonia Konstruaĵo prokrastiĝis kompare kun la planoj, kvankam oni komencis la konstruadon de la Koncertejo jam en 2009. Ĝi estis finkonstruota en 2011. Tiu dato prokrastiĝis ĝis 2013, kaj la nunaj kostoj atingis 7,5 milnjn.

Unu el la plej gravaj elementoj de la transformo de Skopjo estas la *triumfa pordego*, nomata "Makedonuja". Ĝi havas altecon de 21 metroj, estis malfermita komence de ĉi tiu jaro kaj ĝi kostos 5,4 milnjn da eŭroj. Ĝin ankaŭ faris Valentina Stevanovska kaj ĝi estas ornamita kun pli ol

Arko de Triumfo "Makedonija"

30 reliefoj en marmoro, reprezentantaj diversajn fazojn de la Makedonuja historio.
La baza kontrakto, kiun la Ministerio de Kulturo konkludis kun la konstrufirmao *Granit*, estis subskribita je 4,3 milnj. Tamen du aneksaj kaj neantaŭviditaj laboraĵoj postulis aliajn 248 000 eŭrojn, la interna dekoracio 817 000 eŭrojn kaj la dezajno kaj inspektado de la konstruo 30 000 eŭrojn.

Por la registaro de Nikola Gruevski "triumfo" signifas la kreadon de sendependa, suverena Makedonujo.
Sed iuj tamen faris kritikajn demandojn. La Asocio de Arĥitektoj de Makedonujo, inter aliaj, intencis ĉesigi la konstruadon, esprimante maltrankvilon pro la netravidebleco de proceduroj kaj la ejo elektita. La sindikato de konstrulaboristoj plurfoje alparolis la Ministerion pri la malrapida ritmo de konstruado. La oficiala klarigo estis ke tia kompleksa projekto postulas tre longan tempon.
La registaro elspezis jam 35,2 milnjn da eŭroj por la starigo de konstruaĵo en kiu estos lokita la *Konstitucia Tribunalo*, la *Ŝtata Arkivo* kaj *Arĥeologia Muzeo*, kvankam la baza interkonsento, subskribita en 2009, estis konkludita je monsumo de 24,8 milnj. Dum la konstruado estis aldonataj kvin aneksaĵoj. Tiukaze oficistoj de la *Registara Oficejo por Ĝeneralaj kaj Administraj aferoj* pravigis ĉi tiun transpaŝon per 5 milnj da eŭroj, deklarante la aldonaĵojn "aldonaj kaj neantaŭviditaj kostoj".
Pliaj 5,4 milnj estis foruzita sur la internaĵo, kiel la anstataŭo de la kunmetaĵo, sed ankaŭ por la kontrolo de la projekto. La konstruaĵo estas ornamita per kvin marmoraj skulptaĵoj kiuj enkarnigas la dion de vino Dionizo kaj kvar muzoj. Tio kostis preskaŭ duonan milionon. Pliaj 2,5 milnj iris al la etaĝoj, plafonoj kaj fenestroj. Kompletiĝo de konstruo estis planita por la fino de 2011, sed ĝi daŭre estas en progreso.

Milionoj elspezitaj en nur unu semajno?

Dum la lastaj debato pri la buĝeto, en la Parlamento, la opozicio asertis, ke la registaro en ĝuste unu semajno altigis la elspezadon per la eksterordinara sumo de dek ok milnj da eŭroj.

Radmila Sekerinska de la *Socialdemokrata Partio*, per skribo apogata de 40 reprezentantoj de la opozicio, asertis ke la registaro elspezis 250 000 eŭrojn por tri plorantaj salikoj al platformoj en la rivero Vardar, 1,7 milnjn por la reloj sur la nova ponto, kvin milnjn al tri fontanoj, 2,4 milnjn por la statuo de Prometeo laŭlarĝe de Parlamento, 5,5 milnjn por la monumento al Filipo la Makedona, 2,4 milnjn por kvar oraj ĉevaloj, 146 000 eŭrojn por la interna

dezajno de la *Muzeo de la Makedona Lukto* kaj 850 000 por la interna dekoracio de la Arko de Triumfo.
La opozicio diras, ke la registaro faris grandan redukton en la parto de la bu-

ĝeto pri ka-pitalinvestoj, edukado kaj sanprizorgo, lige al la financa krizo en Eŭropo, sed neniom malpliigis la projekton kiu reprezentas nuran luksaĵ-on por mal-riĉa lando.

Laŭ la opozicio la projekto “Skopje 2014" havas ĉiujn karakterizaĵojn de la ekonomia politiko de la registaro de Nikola Gruevski: investo en ne-produktivaj spezoj, malzorga elspezado de la mono de impostpagantoj, krimo kaj korupteco en publikaj ofertopetoj kaj aneksaĵoj kaj devontigoj al la konstruentreprenoj.
Dume, *Ŝtata Agentejo por Lukto kontraŭ Korupteco* diras ke esploro ne povas esti komencita, ĉar en la disputitaj suplementoj al kontraktoj por la konstruo nenio estas kontestebla. Ili argumentas, ke la aneksaĵoj estas preparitaj konforme al la Leĝo pri Publikaj Ofertopetoj.
Sabina Fakić de la Skopja organizo por monitori koruptecon, *Centro por Civila Komunikado* (CCC), asertas ke obskuraj aneksaĵoj estas ne nur problemo por "Skopje 2014", sed reprezentas ĝeneralan problemon de publika ofertopetado en Makedonujo.
CCC diras ke pro aneksado al registaraj kontraktoj, je alto de proksimume 23 milnj, subskribitaj en 2010, ilia monsumo preskaŭ duobliĝis en 2011 al 41,5 milnj da eŭroj. "Alia problemo estas la manko de kontrolo de la oficialaj institucioj, kiuj certigus la objektivecon de tiuj aldonaj kontraktoj kaj kiu malvekus suspekton de ebla misuzado" diras Sabina Fakić.

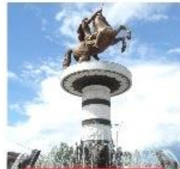
La planoj ofte ŝanĝiĝis.

Dum la jaro aŭtoritatoj asignis en la Skopja centro lokojn por dek novaj monumentoj. En la lastaj kvar jaroj, la plano por "Skopje 2014" estis ŝanĝita naŭ fojojn por fari lokon por novaj konstruaĵoj kaj monumentoj. Unue, la publiko ne estis informita pri la detaloj kaj ne povis scii, ke la projekto inkludos dek aŭ pli da grandiozaj konstruaĵoj, mult-foje pli da monumentoj kaj pontoj, kermesan radegon kaj plurajn novajn fasadojn sur ekzistantaj konstru-aĵoj, inspirita sur la stilo de la klasika antikveco. Kun la lastaj modifoj al la projekto estis aldonita nova 30 m alta monumento por *Patri-no Tereza* kaj admini-stra konstruaĵo, pli da transformitaj fasadoj kaj plorantaj salikoj sur Vardar. La lastaj ŝanĝoj kaŭzis hejtitan dis-kuton inter urbaj poli-tikistoj de

LA KOSTOJ DE SKOPLJE 2014

KONSTRUAĴOJ
€ 347 milionoj

PARKEJEGOJ
€ 55 milionoj

MONUMENTOJ
€ 33 milionoj

FASADOJ
€ 32 milionoj

SKVAROJ
€ 31 milionoj

PONTOJ
€ 7 milionoj

ktp.

supra aŭtoro
Valentina Stevanovska
€ 2,94 milionoj

supra investinto
La Registaro
€ 154 milionoj

supra kompanio
Beton - Skopje
€ 177 milionoj

la opozicio, kaj de aliaj kritikantoj.
"Kie estas la in-tereso de la civitanoj en ĉiuj ĉi? En la urbocentro ne plu estas loko por spiri," plendas unu el la opoziciaj konsilantoj de la *Komunuma Centro* Jani Tagasovski. La urbestro Vladimir. Todoroviĉ, kiu apogis la modifojn, koncedas ke li ne scias kiom da fojoj tiu plano ĝis nun ŝanĝiĝis. "Estas vero ke la plano ŝanĝiĝis plurajn fojojn", Todoroviĉ diris. "Sed ni povas nenion fari. Ĝi es-tas, fakte, nia devo", li aldonis, insistante ke ĉiuj ŝanĝoj estas faritaj en la publika intereso.

Amasprotestoj

La 18-an de aprilo Skopjo vidis amasprotestojn dediĉitajn al "la krimoj faritaj per Projekto Skopje 2014". Manifestaciantoj postulis, rom la rezignon de la prezidanto, la revokon de lia decido pardoni 56 politikistojn kiuj estis sub esploro de justico, kaj la formadon de provizora registaro konforme al Raporto Priebe, por justa kaj demokratia elektoj, la starigon de Speciala Tribunalo por la traktado de la denuncoj de la *Oficejo de Specialaj Prokuroroj*. Aktivistoj diris antaŭ la Parlamento: "Nikola, ne plendu pri la gratado sur viaj polistirenaj konstruaĵoj, nun ili havas pli grandan artan valoron. Kiam ni venkos, post unu monato, unu jaro, ni malkonstruos "Skopje 2014" kaj donos al vi la polistirenon por ludi kun ĝi, por ke vi ne enuu en via karcero."
De la Parlamento civitanoj marŝis tra la Triumfa Arko "Makedonujo" kaj denove superŝutis ĝin per ovoj kaj farbo kaj kolektiĝis en Skvaro Makedonujo ĉirkaŭ la fontano. Tien ili verŝis plurajn skatolojn da lavpulvoro, simbole montrante, ke nenio povas purigi la krimulan projekton "Skopje 2014". Post tio ili avancis al la Ministerio de Kulturo por plue esprimi sian naŭzon pri la projekto.

JD

La konfesita peko

<u>Giovanni Guareschi</u> (1908-1968), itala ĵurnalisto/verkisto

Pastro Kamilo neniam apartenis al malkuraĝaj homoj kaj kiam en la vilaĝo okazis malagrabla afero de maljunaj bienuloj kun junulinoj, li predikis nerekte rilate al la afero.
Tamen kiam li ekvidis en la unua vico de seĝoj la diboĉulon de la menciita afero, li rompis la predikon en duono de vorto. Li turnis sin al la altaro, kovris la kapon de Kristo per tuko, por ke Kristo ne aŭdu, apogis manojn sur koksojn kaj finis la predikon laŭ sia maniero.Tiom forta estis lia voĉo kaj tiaj estis la vortoj, ke tremis la plafono de la vilaĝa preĝejo.

Kompreneble, kiam estis elektoj pastro Kamilo karakterizis la kandidatojn de la loka komunista partio sen kompato kaj tiom precize, ke iun belan tagon kiam la pastro veturis per biciklo kun 70 ovoj al la paroĥejo, iu ulo elsaltis el heĝo, batis la pastron per bastono kaj malaperis kvazaŭ la tero lin ensuĉus.
Pastro Kamillo al neniu menciis pri tio.
Li revenis hejmen, kaŝis la ovojn kaj iris al preĝejo peti konsilon de Krucumita Kristo, kion li kutime faris en momento de hezito
— Kion mi devas fari? - demandis pastro Kamilo.
— Frotu la dorson per olivoleo kun la sama kvanto de akvo, kaj silentu - respondis Jezuo el la alteco de la altaro.
Oni devas pardoni al tiu, kiu ofendas vin. Tia estas la regulo.
— Certe — replikis Kamilo — sed tio estis bato, ne ofendo.
— Ĉu la batoj de korpo estas pli doloraj ol la ofendo de animo? — flustris Krucumito.
— Mi konsentas, Sinjoro.Tamen oni devas konsideri, ke kiu batas per bastono vian serviston, tiu ofendas vin. Mi pensas pli pri vi Jezuo, ol pri mi.
— Ĉu mi ne servis al Dio pli ol vi?. Ĉu mi ne pardonis al tiuj, kiuj min krucumis?
— Mi ne povas diskuti kun vi Sinjoro — suspiris Kamilo. Ĉiam okazas, ke vi havas pravon. Estu via volo. Mi pardonos, sed memoru pri tio, Sinjoro, se la aŭdacaj kanajloj pro mia silento disrompos mian kapon, via estos la respondeco. Mi povus citi kelkajn versojn de Malnova Testamento....
— Kamilo, ĉu vi al mi volas citi Malnovan Testamenton? - demandis Jezuo. Rilate al la afero mi respondecos. Kvankam dirante inter ni, kelkaj piedfrapoj povus sanigi vin. Tio malkutimigus vin politiki en mia hejmo. Kamilo pardonis. Io tamen kolerigis lin kiel fiŝosto en gorĝo: la volo scii, kiu lin batis.
Post iom da tempo, malfrue vespere, sidante en konfesejo pastro Kamilo ekvidis tra krado la vizaĝon de la komunista partiano Pepono.
— Ĉu Pepono venis por konfesi? La afero estis tiom neatendata, ke oni povus nur malfermi buŝon kaj stupori.
— Dio estu kun vi frato, kun vi al kiu pli ol al iu ajn alia estas bezonata lia sankta favoro. De kiam vi ne konfesis?
— De la 1918-a jaro - respondis Pepono.
Pripensu, kiom da pekoj vi faris dum ĉi tiuj 28 jaroj, pro tiuj strangaj ideoj, kiuj estas en via kapo.
— Jes, multajn - suspiris Pepono.
— Ekzemple?
— Antaŭ du monatoj mi bategis vin.
— Tio estas grava peko. Ofendante Dian serviston, vi ofendis Dion.

— Mi bedaŭras tion — kriis Pepono. Mi bategis vin ne kiel Dian serviston, sed kiel politikan kontraŭulon.
— Krom tio, kaj krom la aparteneco al via kondamnita partio, ĉu vi ne havas aliajn gravajn pekojn?
Pepono konfesis ĉion. Sume ne estis multaj pekoj.
Kamilo ordonis al li preĝi 20-oble "Patro Nia" kaj "Sankta Maria".
Kiam Pepono genuis antaŭ la altaro pentante, Kamilo genuis ĉe la piedoj de Krucumito.
—Jesuo — li diris — pardonu al mi, sed mi devas bategi lin.
—Ne provu! — respondis Jesuo — mi jam pardonis al li, vi ankaŭ devas pardoni. Sume Pepono ne estas malbona viro.
— Sinjoro Jezuo, ne fidu al komunistoj, ili estas perfidaj bestoj. Observu lin! Ĉu vi ne vidas kian friponan buŝaĉon li havas?
— La vizaĝo estas kia ĉiu alia. Kamilo, vi havas venenon en via koro.
— Sinjoro Jesuo, se mi bone servis al vi, donu al mi la favoron, permesu al mi bategi lin almenaŭ per la dika kandelo...
— Ne — respondis Jesuo — viaj manoj estas por beni, ne por bati.
Kamilo suspiris, klinis sin kaj foriris. Li turnis sin al la altaro por fari krucosignon kaj trovis sin malantaŭ la dorso de la preĝanta Pepono.
— Estu la vero — la manoj estas por beni, sed ne la piedoj - diris Kamilo rigardante Krucumiton.
— Tio estas vero — respondis Jesuo de la alteco de la altaro - sed mi petas vin Kamilo, nur unu fojon...sufiĉos.
La piedfrapo estis kiel fulmotondro. Pepono eltenis ĝin sen movo, poste ekstaris kaj respiris kun kontento.
— De dek minutoj mi atendis tion - li diris. Nun estas al mi pli bone.
— Ankaŭ al mi — kriis Kamilo sentante en sia animo preskaŭ ĉielan ĝojon.
Jesuo nenion diris. Tamen oni vidis, ke ankaŭ li estas kontenta.

Alinacianoj malpli bonvenaj ?

Pri la ligoj inter landaj movadoj ene de Balkanio estas multo direnda, almenaŭ se oni prenas serioze la kvaran celon de la statuto de UEA: *kreskigi inter siaj membroj fortikan senton de solidareco kaj disvolvi ĉe ili la komprenon kaj estimon por aliaj popoloj*.
Tamen ne ĉiuj estraranoj de landaj asocioj volas membrigi eksterlandajn esperantistojn. Tion mi spertis almenaŭ de Aurora Bute, prezidantino de Rumana E-Asocio. Ŝia kolero verŝajne estis vekegita pro la samtempa enketado, pri kiu mi ĉi-sube volas raporti.
Ĝi temas ĝuste pri la principoj de landaj asocioj rilate la akceptadon de

"fremduloj". Pro praktikaj kaŭzoj mi limigis ĝin al 26 landaj asocioj en Eŭropo. El ili kvar estraroj ne respondis.

- La plej klara situacio ekzistas en ses asocioj kiuj registras eksterlandajn membrojn sen iu aldona proceduro. Ili estas la germana, hungara, irlanda, nederlanda, slovaka kaj hispana.
- Ses aliaj landoj havas asocion, kie en la statuto ekzistas neniu kondiĉo por fremduloj en kazo de aliĝpeto kaj fakte estis eksterlandaj membroj, sed la enketato tamen menciis la estraron aŭ unu el ties membroj, kiu havas la taskon de registrado. Se tiu funkciulo(j) obeas la statuton kaj konas la ŝtatan leĝon, kiu diras nenion pri fremdula membreco de landaj asocioj, tiam ankaŭ tie la situacio estas tute liberala. Tiu situacio raportiĝis el Britujo, Francujo, Italujo, Litovujo, Rusujo kaj Svisujo.
- En Ĉeĥujo, Danujo, Luksemburgio, Slovenujo kaj Svedujo la raportanto same menciis neniun statutan aŭ leĝan problemon por akcepti fremdulojn, sed ĝi menciis tamen iun, kiu devas formale decidi.[83]

Problemoj kun aliĝo de fremduloj do ne ekzistas en 14 ĝis 17 landoj.[84]

- Estas kvar apartaj kazoj:

1. En Belgujo mastras Belga Esperanto-Federacio. La Brusela Espo-Grupo ne akceptas membrojn ekster Bruselo, la Valonoj ne respondis kaj la Flandroj sciis pri flandra leĝo, kiu preskribas, ke flandre registrita asocio ne devas havi pli ol unu aŭ du trionojn da eksterflandraj membroj.
2. Kroatujo konas ŝtatan leĝartikolon, ke Kroato en eksterlando libere aliĝas, sed ne-Kroato devas loĝi pli ol tri monatojn en Kroatujo por membriĝi.
3. Aŭstria Esperanto-Federacio havas la regulon, ke nur persono loĝanta en Aŭstrujo povas membri. Tio estas aranĝo pro la komuna kun Germanujo redaktata revuo "Esperanto Aktuell". Germanoj povus ekaboni, fariĝante membroj de AEF kaj tio kostas malpli ol ĉe GEA, malavantaĝo por GEA.
4. La kazo de Rumanujo estas ne-klara. En septembro 2015 ĝi fiksis novan statuton, kiu ne estas distribuata kaj ankaŭ retejo ne ekzistas.

Mi ankaŭ iom traserĉis pri la liberaleco kaj laŭreguleco de landaj asocioj ekster Eŭropo. El 16 asocioj en Ameriko 11 havas retejon, sed en tiu nur unu montras la statuton. En Afriko nur du havas retejon, Sud-Afriko kaj Togolando. La retejo de Sud-Afriko estas kvinlingva. Tuj post mia peto la respondeculo sendis al mi la statuton. En ambaŭ landoj ekzistas neniu malhelpo al eksterlandanoj por membriĝi.

[83] En Ĉeĥujo kaj Luksemburgio ne membras fremduloj en la asocio, pri la aliaj tri asocioj la enketato ne estis certa.

[84] kvankam oni ne povas tute ekskludi, ke en iu lando eksterlandaneco ne estas problemo, sed eksternacieco ja jes.

Gluitaj sur sia seĝo en la Komitato

Oni ofte diras, ke estas tiom malfacile trovi esperantistojn, kiuj sian asocion volas reprezenti en la Komitato. Sed ĉu la "mastodontoj" mem ne devus pli reklami la interesan rolon kiun pli junaj esperantistoj povus ludi kaj substreki la interesajn sciojn? Aldone junuloj havas (teknikajn) kapablojn, kiujn la maljunuloj malhavas. **La nombroj de mesaĝoj inter 1/1/2010 kaj 5/5/2016 en la listo *komitato-de-UEA@yahoogroups.com* de 17 A-komitatanoj, deĵorintaj minimume dek jarojn, reflektas la influon, kiun ili ekzercas:**
Renato Corsetti, 510; Ileana Schrøder, 182; Claude Nourmont, 136;

Niaj mastodontoj kun la periodoj de okupiĝo de sia seĝo

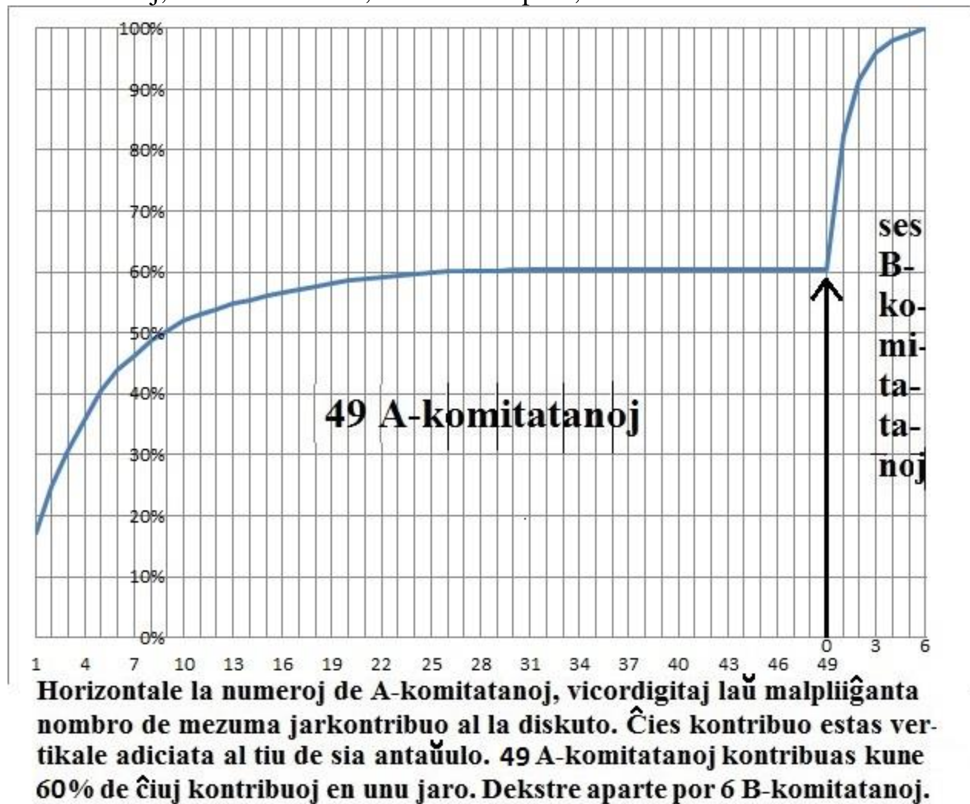
Rob Moerbeek, LIBE, 72; Mireille Grosjean, ILEI, 33; Brian Moon, 17; Gianfranco Polerani, 14; Eŭĥeno Kovtonjuk, 13; Ulrich Lins, 7; Spomenka Štimec, 5; Aurora Bute, 3; Povilas Jegorovas, 2; Rubén Diaconu, 1; Torstein Kvakland, 1; Yu Tao, 0; Prince Henry Ogúinye, 0; Flory Witdoeckt, 0.

Oni vidas el postsekva grafikaĵo[85], kiom esenca estas la rolo de ses B-komitatanoj en la diskutoj de la Komitato – ankaŭ ĉar kvin el la ses estas estraranoj – kompare

---

[85] Tiu tipo nomiĝas Lorenz[Lorenc]-kurbo kaj estas bone konata al ekonomiistoj.

kun la rolo de la A-komitatanoj. Kaj inter la A-komitatanoj estas grandegaj diferencoj je interesiĝo pri la problemoj adresataj. Tion montras la horizontala parto de la kurbo pri A-komitatanoj: de komitatano 16 ĝis 49 la nombro da kontribuoj estas preskaŭ nulo, dum de unu ĝis dek unu la kontribuoj estas multnombraj, 41% de dek unu, do mezume po 3,7%.

Horizontale la numeroj de A-komitatanoj, vicordigitaj laŭ malpliiĝanta nombro de mezuma jarkontribuo al la diskuto. Ĉies kontribuo estas vertikale adiciata al tiu de sia antaŭulo. 49 A-komitatanoj kontribuas kune 60% de ĉiuj kontribuoj en unu jaro. Dekstre aparte por 6 B-komitatanoj.

Tio estis la situacio enmajo 2016. Mi aldonas nun, septembro 2017, ke ĉiuj suprenomitaj krom du restis en sia posteno. La totalo de jaroj de okupado de la 17 gluitaj al sia seĝo komitatanoj estis 318. Nun ĝi estas por 15 282, t.e. estis mezume 18,8 jaroj. Se oni konsideras, ke en reprezenta organo de organizaĵo deĵorperiodo de naŭ jaroj estas ia maksimumo, oni konkludas, ke pro konservemo de la polito de tiu organizaĵo kaj sia rolo en ĝi, oni baras la vojon al pli ol 17 homoj kun freŝaj ideoj. Tial la krizaj eventoj ene de UEA sekvas unu la alian.

JD

Naŭa Mezorienta Kunveno

Inter la 1-a kaj 4-a de aprilo okazis la Naŭa Mezorienta Kunveno en urbeto Ürgüp (Urgupo) de Kapadokio[86]. En la kunveno partoprenis 24 homoj, kiuj venis el 13 landoj kaj 3 kontinentoj. Bedaŭrinde pro la lasta politika situacio en Turkujo tiu nombro restis ĉe 24. La temo de la kunveno estis la fama poeto Nazim Hikmet Ran, do, oni disdonis libreton pri la vivpriskribo de Nazım Hikmet kaj liaj dek poemoj tradukitaj esperanten. Prelego pri la vivpriskribo de Nazim Hikmet okazis dum la kunveno kaj spektado de du filmoj kun esperantaj subtekstoj okazis dum du vesperoj.
La unua filmo, "Du Junuloj de la Sama Kvartalo", estis nigra-blanka rusa filmo el la jaro 1957, kies scenaron verkis Nazim Hikmet dum sia periodo kiel fuĝinto en Rusujo. La filmo prezentis al ni du junulojn kun la samaj idealoj, sed kiuj poste sekvis malsamajn vojojn. La dua filmo, "La Bluokula Giganto", estis kolora filmo, turka-greka komuna produktaĵo en kiu ni trarigardis la naŭ jarojn de Nazim Hikmet en Bursa[87] malliberejo.
En la komenco de la kunveno estis prelego pri Kapadokio kiu celis enkonduki la partoprenantojn al la postkunvenaj ekskursoj. Du pluajn prelegojn faris du lernantoj. Plej interesa esti tiu pri bibliotekisto, kiu alportis sian provizon de libroj al la vilaĝoj kaj cetere prenis multajn iniciatojn por klerigi la vilaĝanojn.
En la kunveno ankaŭ estis aldonita la 23-a AMO-seminario. AMO signifas "Aktivulo MaturiĝO". Por tiu celo estis diversaj prelegoj, interalie pri kiel estiĝis pluraj iniciatoj por page reklami Esperanton en Fejsbuk. Oni ankaŭ diskutis la temon krei Turkan Esperanton Asocion. Estis multaj diskutoj pri la aktuala problemo de la rifuĝintoj. Kaj instige de tio oni verkis rekomendon de la Kunveno al la Estraro de UEA. La rekomendo estis duparta:
1) klopodi atingi permeson de UNHCR por sendi volontulojn al Turkujo kaj Grekujo por eklernigi Esperanton al grupoj de rifuĝintoj.
2) sugesto al la Komitato de UEA por trovi kaj provi alian kanalon por propagandi kaj disvastigi Esperanton en arabaj landoj, eble Ĉinujo, Barato aŭ Irano. Ĉar araboj havas misfidon al ĉio, kio venas el okcidentaj landoj.
Post la kunveno estis du-taga ekskurso.
En la unua tago ni ekskursis al la vidindaĵoj en la centro de Kapadokio. En

[86] historia regiono en la centra Turkujo
[87] Bursa, malnova ĉefurbo de Turkujo, 157 km sude de Istanbulo

la *Valo de imagoj* ni vidis la strangajn surterajn formaĵojn, en "Paşabağı" ni vizitis la grandajn feinajn kamentubojn, en *Goreme* ni vizitis la famajn monaĥejon kaj preĝejojn enfositajn en la rokoj kaj en *Uchisar* surgrimpis la plej altan kastelon enfositan kaj skulptitan en tre granda roko. En la dua tago ni vizitis la subteran urbeton "Kaymaklı", kaj vizitis la kanjonon.

Kun danko al Vasil Kadifeli

Kvartalo de Urgupo kun klasikaj en roko hakitaj domoj

Partoprenantoj el dek tri landoj

Tut-ortodoksa koncilio en junio 2016 sur Kreto

Konstantinoplo fronte al Moskvo

Unue la loko de renkonto estus Istanbulo, sed pro la tie malboniĝinta situacio en sekureco kaj la malamikeco inter Turkujo kaj Rusujo oni ŝanĝis ĝin al Kreto. La Sankta kaj Granda Koncilio de Ortodoksujo okazos de la 16-27a de en la Ortodoksa Akademio de Ĥanio (χανιά). Ĝi promesas esti historia okazaĵo, sed al la ordinara kredanto, kaj verŝajne same al multaj ekleziuloj, ĉi tiu specialaĵo ankaŭ kaŭzas iun embarason: kion atendi de tio, kio vere ĝi enhavas ĉi-epoke? Por ortodoksuloj la tut-ortodoksa[88] koncilio estos la unua ekumena koncilio ekde 787, kiu okazis en Niceo (Anatolio). Ekde la sesdekaj jaroj de la lasta jarcento, la Ortodoksaj Eklezioj provas entrepreni koncilion. Pro disopinio inter la patriarkoj de Konstantinoplo kaj Moskvo, tio ĝis nun ne sukcesis. Moskvo longe restis defii la superecon de Konstantinoplo, parte ĉar pli ol duono de ĉiuj ortodoksuloj estas membroj de la Rus-Ortodoksa Eklezio.

Je 6-10-2013 la patriarkoj de Moskvo kaj Konstantinoplo, Kirilo (Кирилл) kaj Bartolomeo (Βαρθολομαῖος), renkontiĝis en Podgorica, Montenegro, por partopreni en bena ceremonio de katedralo de la

[88] Eĉ se la greka prefikso παν (pan = tut') estas internacia, oni ne uzu ĝin en Esperanto.

Resurekcio de Kristo.
Papo Francisko renkontis je 12-2-2016 en Havano Kirilon, ne Bartolo-meon, kvankam la lasta estas la “ekumena” patriarko, kiu estas la unua en rango antaŭ la aliaj patriarkoj.
Ekde la Granda Skismo de 1054, la Katolika Eklezio havas malsaman koncepton pri la ekumena karaktero de koncilio ol Ortodoksujo. Laŭ Roma kalkulo estis entute 21 ekumenaj koncilioj de la unua koncilio de Niceo (325) ĝis la Dua Vatikana Koncilio (1962-1965). Ĉiuj Ortodoksaj Eklezioj rekonas nur la unuajn sep kiel ekumenajn; kelkaj tamen ankaŭ la okan, tiun de Konstantinoplo (869-870).

Memĉefa[89] kaj aŭtonoma
Tutmonde inter tricent kaj kvarcent milionoj da homoj estas membroj de unu el la Bizanc-ortodoksaj eklezioj. Ortodoksujo, ŝirita de Romo en 1054, nombras 14 memĉefajn ekleziojn[90] kaj kvin aŭtonomajn (relative memstarajn, sed kies ĉefo estas nomumata de patriarko)[91].
Krom tio ekzistas kelkaj ortodoksaj eklezioj, kiuj ne estas ĝenerale rekonataj, ekz. la Ukraina Ortodoksa Eklezio de la patriarĥio de *Kijivo*.

Temoj

patriarka kruco

La komparo sin proponas kun la vojnoviga (*vojdetrua*, multaj diras) Dua Vatikana Koncilio, sed tio povas rilati nur la gravecon, ne la enhavon. Prikredaj temoj kaj liturgia praktiko ne estos en la tagordo de la venonta Ortodoksa Koncilio. Prefere la internaj rilatoj, la rilatoj kun aliaj kristanaj konfesioj kaj la ortodoksa misiado al la mondo estos centraj. Multaj esperas de ĝi decidon koncerne al la Ortodoksa diasporo. Tiun aktuale stimulas la post-komunisma nacia renaskiĝo en tradicie ortodoksaj landoj, kiu malhelpas reciprokan kunlaboradon kaj tutmonde kaŭzas neordinaran kreskadon de diocezoj. Sed ne temas nur eklezia politiko. La malsamaj ortodoksaj kalendaroj (Julia kaj Gregoria), la reguloj pri la ortodoksa geedzeco, kaj klarigo pri la praktiko de la eklezia fastado koncernas la ordinarajn ortodoksajn kredantojn.

---

89 laŭvorta traduko de la ortodoks-eklezia vorto αυτοκεφαλος. Sinonima: *memrega*
90 la “malnovaj” patriarkioj Konstantinoplo, Aleksandrio, Antioĥio kaj Jerusalemo, la “novaj” patriarkioj Moskvo, Serbujo, Rumanujo, Bulgarujo, Kartvelujo kaj la aliaj memĉefaj eklezioj sen patriarko: Grekujo, Kipro, Pollando, Albanujo kaj Ĉeĥoslovakujo.
91 Armena Apostola Eklezio, Kopta Ortodoksa Eklezio, Etiopia Ortodoksa Eklezio, Eritrea Ortodoksa Eklezio, Siria Ortodoksa Eklezio kaj Malankara Ortodoksa Eklezio, kiuj ŝiris de la Katolika Eklezio antaŭ la Skismo de 1054.

La decido je entrepreno de tutortodoksa Koncilio estis farita jam en 1976. La Aktoj de Interkonsiliĝo, servantaj al preparado de la Koncilio enhavas dek punktojn por traktado: a) Orthodoksa Diasporo, b) Memĉefeco (aŭtokefalio)[92] kaj la maniero de disanoncado c) Memstareco kaj la maniero de disanoncado ĉ) la diptikoj[93] d) komuna kalendaro e) obstakloj de la sakramento de Geedziĝo f) adapto de la ekleziaj reguloj por fastado g) rilatoj de la Ortodoksaj Eklezioj kun la cetero de la kristana mondo h) Ortodoksujo kaj la ekumena movado i) Kontribuo de la lokaj ortodoksaj preĝejoj al la konservado de la kristanaj idealoj de paco, libereco, frateco kaj amo inter la popoloj, kaj la eliminado de ĉiaj formoj de diskriminacio.

Peniga preparado

De la 21-28a de januaro kolektiĝis en Chambésy [Ŝambez**i**], Svisujo, la ĉefoj de lokaj ortodoksaj eklezioj por finprepari la proksimiĝantan Koncilion. Patriarko Bartolomeo kiel prezidanto alparolis la asembleon[94] por doni superrigardon pri la defioj alfrontantaj la koncilion. Li memorigis la dek punktojn de la Aktoj de Interkonsiliĝo. *En tiu ĉi momento*, li diris, *jam ok el la dek punktoj estis aprobitaj de la Antaŭkoncilia Tutortodoksa Konferenco por eniri kun teksto de kompromiso en la tagordon de la Sankta kaj Granda Koncilio, dum pri ankoraŭ du, la memrego kaj la diptikoj, ne atingiĝis kompromisa teksto.* Bartolomeo daŭrigis: *Donita la aktuala evoluado de la situacio en kiu ni troviĝas, ni estis devigitaj aŭ prokrasti la realigon de la Sankta kaj Granda Sinodo ĝis interkonsento estos atingita pri tiuj du eroj, aŭ tamen kunveni pri la ok prezentitaj aktualaĵoj. Sekvis ĝin decido jes kunvoki la tutortodoksan Koncilion pri la ok temoj kiuj ricevis unuaniman aprobon de la Antaŭkoncilia Konferenco.*

La Ekumena Patriarko avertis en ne miskompreneblaj vortoj por paralizita koncilio, tiam se tro strikta interpreto estos donata al la esprimo "unuanima decidpreparo". Tio povus tiel esti interpretita kiel signifanta ke ĉiu partoprenanta gvidanto de preĝejo havas rajton de vetoo kontraŭ ĉiuj aliaj. Je la fino de la sestaga asembleo jam montriĝas seniluziiga afero. Aperis komunikaĵo: *La eroj, oficiale aprobitaj por transdonado al kaj adoptado de la*

---

92 religiaj kunecoj (provo de traduko de la angla vorto *denomination*) kiuj administras sin memstare, t.e. ne dependas de alia pli alta nivelo de estrado.

93 vorto, faklingve signifanta faldebla tablo aŭ pentraĵo, sed nun eklezilingve kiel simbolo por la vicordo en kiu oni rememorigas la ekleziajn ĉefojn de la memregaj eklezioj, la honoron kaj rangon.

94 greke: Σύναξις [sunaksis], slavlingve: sobor, собор

Sankta kaj Granda Koncilio estas: …. sekvas la listo de la ok punktoj anoncitaj de patriarko Bartolomeo, sed malaperis *la komuna kalendaro* kaj *Ortodoksujo kaj la ekumena movado*. Ja restis la punkto *rilatoj de la Ortodoksaj Eklezioj kun la cetero de la kristana mondo*, sed estas konate, ke la ekumena movado estas konsiderata de parto de Ortodoksujo kiel strebado al malfidata super-eklezio, t.e. tamen du punktoj kiuj estas tre proksimaj al la religia praktiko en religie miksitaj landoj.

Vojo al preĝo kaj devontemo

Observanto de *INFO orthodox-NL* komentas, komence de majo 2016[95]:
Kaj tiel ankoraŭ multaj aliaj danĝeroj povas esti almontrataj por fiasko de la Granda kaj Sankta koncilio, inkluzive de kelkaj ekestiĝantaj rekte el aktualaj politikaj konfliktoj (la kanona situacio en Ukraino, la landlima konflikto inter la patriarkioj de Jerusalemo kaj Antioĥio kaj aliaj). Kaj supozu ke la koncilio mem penige luktas de kompromiso al kompromiso kaj tiel sin prezentas pli kiel diplomatia renkontiĝo de ekleziestroj ol kiel inspira ekzemplo por ni kaj la mondo? Koncilioj neniam en historio estas sen batalo kaj kelkfoje hejtita diskuto, eĉ estis skismoj. Sacerdoto Demetrios Bathrellos esprimis en sia parolado en la lasta Kongreso de la Frataro kernece: "koncilio sen polemikado ankaŭ estos koncilio sen konsekvencoj". *Do ni ne devus unuavice esperi pri glata traokazigo kun multa diplomateco kaj ŝajna harmonio, sed pri reale malkonfuza renkonto - kaj kie necesa konfrontiĝo – tiel ke fine ni scias kie estas nia ortodokseco jare de 2016. Ke la tagordo ne enhavas vere grandajn temojn eble ne helpas. Sed la preciza tagordo ne estos decida, jes la volo de la ekleziestroj por fidi unu la alian, nutri komunajn celojn, konduki purajn diskutojn. Niaj preĝo kaj devontemo tial certe estas bezonataj. Ni atendu tamen la vojon al tio unue. Iom pli nuntempe ol tio, ke la decido estas farita okazigi la koncilion, estas certa. Kun la konsolo ke la elekto de la loko, la mirinda insulo de Kreto, ĉi-foje certe ne malhelpos.*
La unua koncilio de Niceo en 325 fiksis la daton de Pasko kiel je la unua dimanĉo post la unua plena luno en la (nordduonsfera) printempo. Por simpligo oni tamen eliras de konstantrapideca cirkloforma moviĝo de Tero ĉirkaŭ Suno kun fiksa komenciĝo de printempo je la 21a de marto. En 1582 papo Gregorio enkondukis la gregorian kalendaron, sed la Orto-doksujo tenis la Julian kalendaron. Interalie pro tio la datoj de Pasko por ortodoksuloj ne egalas al tiu por la okcidenta Kristanujo. Diversaj eklezioj klopodas reveni al

[95] www.orthodoxen.nl

unu kalkulmaniero por tuta Kristanismo. Realismaj ortodoksuloj ne kredas en tiu ebleco, kvankam la plej evidenta solvo estus tiu de la Monda Konsilio de Eklezioj en 1997 en Alepo, Sirio: uzu la plej altnivelan astronomian metodon por kalkuli ekvinokson[96] kaj plenan lunon de sur la meridiano de Jerusalemo.

Datoj de Pasko laŭ Rom-a kalkulo kaj la ĉefa Ort-odoksa kalkulo

	2016	'17	'18	'19	'20	'21	'22	'23	'24	'25	'26	'27	'28
Rom	27-3	16-4	01-4	21-4	12-4	04-4	17-4	09-4	31-3	20-4	05-4	28-3	16-4
Ort	01-5		08-4	28-4	19-4	02-5	24-4	16-4	05-5		12-4	02-5	

ALI- ne estu bazo por nova serio de tabelvortoj

Foje oni renkontas en klasika literaturo[97] **alie**, **aliel** aŭ **alies** kun la signifo *en alia loko*, respektive *en alia maniero* (aŭ simple *alie*) kaj *de iu alia*. La ĝustaj vortoj estas aliloke, ali(manier)e kaj aliula, de aliulo aŭ aliies. Bertilo Wennergren uzas du paĝojn en PMEG[98] por ekspliki kian breĉon faras imitado de tiuj literaturistoj en la sistemo de tabelvortoj. Ili pensis, ke ili *riĉigas* la lingvon. Fakte ili kreas nur konfuziĝon: **alie =** *en alia okazo*, *en alia maniero*, **aliel** kaj **alies** ne devas ekzisti. Se jam oni akceptus ilin, post paso de tempo homoj komencos uzi **alial, aliam, aliu** ktp. Ankaŭ tiuj ne devas ekzisti, kvan-kam **aliu** povas esti uzata por esprimi *estu ali*(*ec*)*a*, derivita de la verbo **alii**.
Kaj se tiuj literaturistoj inventis **ali**(-)**es domo** (*la domo de alia persono*), kial ili ne ekuzis ankaŭ **sam**(-)**es domo** (*la domo de la sama persono*)? Se **ali**(-)**am** eksignifus *en alia horo/tago/tempo*, tiam **sam**(-)**am** eksignifus *en sama tempo.* Wennergren ankaŭ atentigas, ke **alia** fundamente signifas *ne la sama*, *diferen-ca*, dum **alia** laŭ la reformantoj signifas *alispeca*. Mi ne volas ripeti ĉiujn liajn riĉajn argumentojn[99].
Simpla alternativo por tiu malbona kutimo estas diri **aliies** anstataŭ **alies**, **aliiu** aŭ **iu alia** anstataŭ **aliu**, **aliiel** aŭ **en alia maniero** anstataŭ **aliel ktp.**

---

[96] la dato, dufoje en jaro, kiam la longoj de nokto kaj tago egalas
[97] *Ekz. en "Vojaĝo al Kazohinio"*: *Ĉar tiu, kiu formanĝas alies manĝaĵon.* Ken Miner trovas laŭ *Studoj Pri Esperanto* en Esperanto Tekstaro 41 uzojn de *alies* kontraŭ nur kvin de *aliula* (krome kvin de de *aliulo*). Li ne mencias la alternativojn *de iu alia* kaj *aliies*. Ceter *alies* te troviĝas nur en *La Respubliko*, *Monato* kaj *La Ondo de Esperanto*. Oni bedaŭrinde trovas ankaŭ *aliel,* foje kun signifo de *alia*, ĉe Varankin, Ŝtimec, Broadribb, Lanti kaj Vinaŕ.
[98] Plena Manlibro por la Esperanta Gramatiko, §13.3
[99] Vi mem legu *bertilow.com/pmeg/elshutebla/pmeg_14.0.pdf*

Tereza Kapista forpasinta (1930-2016)

Tereza Kapista, prezidantino de Beograda Esperanto Societo mondkonata esperantistino forpasis fine de aprilo.

Ŝi estis esperantistino, instruistino de internacia lingvo Esperanto, hungarino el Serbujo, monda civitanino. Ŝi travojaĝis la „tutan mondon“, multajn landojn sur kvin kontinentoj, instruante al homoj internacian lingvon Esperanto. Profesie ŝi estas emerita juristino, eĉ monda vojaĝanto, konata Esperanta instruistino. Ŝi instruis per rekta metodo. Eble ne ĝuste laŭ la reguloj de Haga Instrituto, laŭ Marĉeka lernolibro, Zagreba metodo – ŝi kompilis ĉiujn tiujn manierojn de lernado kaj faris propran metodon, miksaĵon de ĉiuj, esplorita en praktiko en dudeko da landoj en kiuj homoj parolas pli ol dudeko da lingvoj. Interese estas, laŭ reagoj de instruataj homoj – ĉiam sukcese. Okazadis tiuj ŝiaj instruhoroj en tre diversaj lokoj, en modernaj lernejoj, en skoltaj tendaroj, en kabanoj, en klerigaj centroj, inter infanoj, iranaj virinoj, afganaj rifuĝintinoj, malriĉaj burundaj knaboj, inter hungaroj, serboj, rusoj, turkoj, bosnianoj, brazilanoj, novzelandanoj – mi ne povus nombri ĉiujn kiuj estis ŝiaj gelernantoj kaj kiuj nuntempe fariiĝis ŝiaj geamikoj.

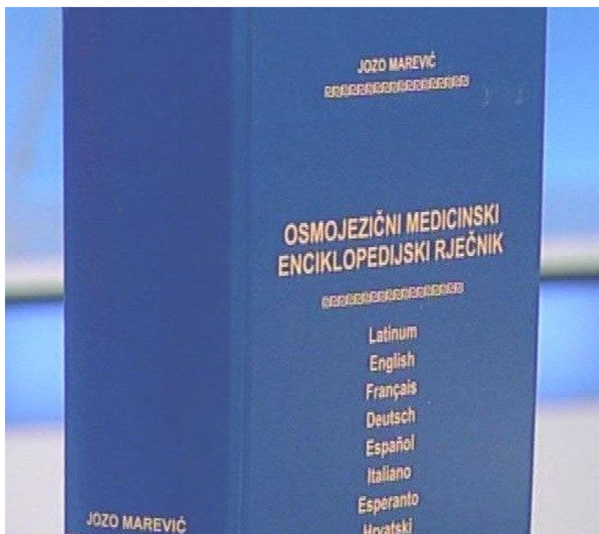
Ŝi naskiĝis en Subotica la 11-an de aprilo 1930. Ŝi esperantiĝis en la jaro 1985. En Esperanto Insituto en Hago, Nederlando, ŝi akiris Cseh-metodan instruistan diplomon, estis Delegito kaj Faka Delegito por Cseh-metodo de UEA. Ŝi laboris kaj emeritiĝis kiel juristino, sed ankaŭ finis Pedagogian Akademion. Ekde 1996 ŝi estis vicprezidanto de Beograda Fervojista Esperanto-Asocio. Ŝi ĉeestis Univerzalajn kongresojn dekfoje, ILEI porinstruistajn kongresojn sepfoje, SAT-kongresojn naŭ fojojn, IFEF-kongresojn 12-foje… En multaj kongresoj ŝi prelegis kaj gvidis kursojn. Kursojn komence ŝi laboris laŭ Zagreba metodo, poste laŭ Cseh-metodo kaj foje laŭ Gerda Malaperis. Eksterlande ŝi gvidis kursojn en Hungarujo, Germanujo, Francujo, Nederlando, Italujo, Brazilo, Pollando, Aŭstralio, Nov-Zelando, Ukraino, Turkujo, Japanujo… pli ol 130 diversajn kursojn de diversaj niveloj. Entute ŝi vizitis 54 landojn (en ĉiuj kontinentoj) ĉiam faranta ion por Esperanto.

Ŝi okupiĝis ankaŭ pri eldonado. Ŝi aperigis propran tradukon al Esperanto de libro de Tibor Sekelj "Temuĝin la filo de la Stepo" (1993), la libron de Branimir Sćepanović "Buŝo plena je tero", (1994) kiun elserbigis Antonije Sekelj, verkis librojn: ”Esperanto-lingvo de paco en Irano” pri la realigita projekto de UEA, ”Esperanto-Lingvo de Paco en Burundo-Afriko” (eldonis en 2005 proprakoste), “Ie pri io” (2012).

Plurfoje ŝi korektis tekstojn de E-tradukantoj, ankaŭ helpetis iom en Nova PIV kiun eldonis SAT en la jaro 2003. En 2005 ŝi estis la redaktoro de poem-kolekto “Miozoto” de Margarethe-Greta Stoll. Ŝi estis ano de Pasporta Servo, gastigis multajn amikojn el Koreo, Japanujo, Rusujo, Turkujo, Hungarujo, Rumanujo, Italujo, Bulgarujo, Germanujo, Pollando, Francujo, Australio, Nov-Zelando, Ĉinujo ktp. En 2008 ŝi tradukis al la serba la rektmetodan lernolibron kiun verkis Stano Marĉek.

Dimitrije Janičić

Grandega Medicina Oklingva Vortaro kun Esperanto

En aprilo 2016 aperis *Oklingva medicina enciklopedia vortaro*[100] de Jozo Marević kun eldonisto Marka, ambaŭ el Velika Gorica (Kroatujo). Sur 3.200 paĝoj estas prezentitaj 50 000 vortoj, esprimoj kaj mallongigoj. Vidu la ok lingvoj sur la kovrilpaĝo de la librego. Ĝi kostas 1400 kunaojn (preskaŭ 200 eŭrojn). Oficeja poŝtadreso: Bul. Kralja Aleksandra 62, Beograd. Por informo pri ordonoj per interreto, voku 00381-117155042.

[100] *Osmojezični medicinski enciklopedijski rječnik*

La ĉefan parton konsistigas la tuto el 50.000 leksikaj unuoj en la latina lingvo, en alfabeta ordo, kaj apud ĉiu unuo (vorto, sintagmo, mallongigo) troviĝas tradukoj al aliaj sep lingvoj, kun mallongaj klarigoj de signifoj, kie tio estis utila. Kiu konas la latinan, aŭ almenaŭ supozas kiel iu termino devus aspekti latine, tiu povas rekte traduki la deziritan terminon al aliaj 7 lingvoj. Kiu ne konas la latinan sufiĉe, tiu povas uzi la indeksojn en la lingvoj kroata, germana kaj angla, kiuj ankaŭ troviĝas en la sama libro. Tiel li/ŝi venos al la latina termino, kaj pere de ĝi al la aliaj lingvoj.

Estas konate, ke ekzistas plurlingvaj medicinaj vortaroj (ekz. ĉina-angla-franca-esperanta), sed kun tre limigita nombro da terminoj. Kaj la prilaboritaj terminoj estas ĉefe nur tiuj bazaj. Estas ankaŭ la seplingva vortaro de Kostić kun ĉ. 11 000 terminoj, kun tradukoj al la serba lingvo, sed sen iaj aldonaj klarigoj.

Por la esperanta parto min tre efike helpis PIV. Mi taksas, ke la verkado daŭris pli ol dek jarojn, kaj pli ol 12 000 laborhorojn.

Esperanto allogis min jam dum servado en la „antaŭa“ (t.e. jugoslavia) armeo en 1962, ĉar mi, kiel multaj aliaj homoj, precipe tiuj junaj, alprenis esperantajn sanktajn ideojn kaj mesaĝojn. Poste mi finis ĉiujn kursojn kaj seminariojn en Primošten, partoprenis en multaj internaciaj esperantaj kunvenoj, ofte kun propraj verkoj.

Hodiaŭ min pleje ĝenas la fakto, ke en nian esperantan movadon enpuŝas sin (psike) malsanaj homoj kiuj, volante nepre esti (vic)prezidantoj en esperantaj societoj, kaj estante nekapablaj eldiri almenaŭ unu frazon en Esperanto, iom post iom forpelas el la societo ĉiujn aliajn homojn. Miaopinie tio estas la plej granda kaŭzo de nesukceso en popularigo de nia movado.

kun danko al intervjuito Davor Klobučar

JD

Tibor Sekelj – Aŭtoro por ĉiuj tempoj

Esperanto-societo „Tibor Sekelj“ el Subotica denove rememoris sian faman nomdonanton, organizinte la 12-an de marto 2016 riĉan programon en la Urba Biblioteko. Estis longa programo ĉefe pro aperigo de kvar novaj libroj de Tibor Sekelj [sekej] en Kroatujo: *Padma, la eta dancistino* (2013), *De Patagonio ĝis Alasko* (2014), *Tra la lando de kanguruoj* (2015), kaj la franca eldono de *Kumeŭaŭa, la filo de la ĝangalo* (2015).

Estis surprizo, ĉar Juraj Bubalo, profesoro el Zagrebo venigis originalajn manuskriptojn de Tibor el 1937 al Subotica: du nekonatajn poemojn. Ilin li transdonis al Erzsébet Székely [Ersebet Sekej], vidvino de Tibor. Ili estas origine verkitaj serbokroate: “Sa skitnje” kaj “Na radu”. Alia surprizo estis busto de Tibor Sekelj kreita de András Juhász [Andraŝ Juha], esperantisto kaj artisto el Subotica, kiun malkovris Ljiljana Sekelj Milenković, nevino de Tibor. Fine Radojica Petrović, sekciestro de ILEI, transdonis tri KER-atestilojn al la diplomitoj, membroj de la ES „Tibor Sekelj“. Organizis la memorprogramon Djordje Dragojlović kaj la tutan programon gvidis János [Janoŝ] Németh. La partoprenantojn salutis Aranka Laslo. Kamerĥoro Pro Musica, post la E-himno, kantis du afrikajn kantojn, tiel elvokante la etoson de la tutmonde vagabunda Tibor.
Pri la noveldonitaj libroj de Tibor Sekelj unue parolis Erzsébet Székely. Nikola Perišić prezentis prelegon, preparitan de Josip Pleadin, pri la kvar, supre menciitaj libroj, ĉiuj eldonitaj en la eldonejo Grafokom, Kroatujo. En la programo plue kunlaboris Boško Krstić, ĵurnalisto, Juraj Bubalo kaj Milovan Miković. Junulo Stefan Zvekan deklamis.
Kiel muzikan intermezon dum la programo ni aŭskultis violonĉelludon de Blanka Laslo. La programon ni povas taksi sukcesa pro la multnombraj (pli ol 70) partoprenantoj.

Aranka Laslo

Kamerĥoro Pro Musica kantas la E-himnon kaj du afrikajn kantojn

Humuraj verkistoj

Aleksandro Dumas [Dima] (1824-1895, Francujo) havis grandajn orelojn. Foje, dum distra kunveno Dumas subaŭskultis iun klaĉaĵon de tiu damo. Kiam ŝi rimarkis lian maldecan scivolemon, ŝi alparolis lin:
- S-ro Dumas, ĝis nun mi ne rimarkis, ke vi havas tiom grandajn orelojn!
- Jes,sinjorino. Miaj oreloj kaj via kapo farus bonegan azenon!

Je demando de kelkaj gejunuloj kio estas telegrafo, la Branislav Nušić [Nuŝiĉ] (1864-1938, serba komediverkisto) diris: *Imagu, ke antaŭ vi troviĝas granda kato kies vosto estas en la urbo Priŝtina* (en Kosovo) *kaj la kapo en Beogrado* (ĉe Danubo)*! Se vi ĝin ektirus ĉe la vosto en Priŝtina, ĝi miaûos en Beogrado!"*
- Kaj kio estas radio? - demandis lin iu. - *La sama afero, sed sen kato!*

Branislav Nušić estis tre sprita homo en sia juneco. Kiam li estis lernanto, oni rakontis kiel li respondis al instruistaj demandoj.
- Ĉu vi povas diri al ni unu proverbon?
- Kompreneble, ekzemple: Frenezulo povas demandi pli ol dek saĝuloj povas respondi al li!
La instruisto ekkoleris, pensante ke li pensas pri li. Do, li ekdeziris aûdi ankoraû pli da proverboj.
- Al saĝa homo sufiĉas unu vorto! respondis Nušić.
La instruisto estante kolera iris al la lernejestro por venigi lin en lerno-ĉambron. Tiam li ordonis ke juna Nuŝiĉ ekdiru ankoraû unu proverbon.
- Malfeliĉo neniam venas sola. - respondis kuraĝe juna Nušić

Ali Podrimja, el la albana***:*** *Kiu buĉos lupon ?*
Iu reĝo sur la rastovojo kontraŭ albanoj instrukciante al paŝtistoj, diris:
Se dumvoje vi renkontos albanon kaj lupon,buĉu albanon.
Kiam albano tion aŭdis de paŝtisto, li ridetis, kaj rulfaris cigaredon.
Se vi mortigos min,kompatinda homo, kiu buĉos lupon?
Ho ve al via ŝafaro …

Ĥaoso en Kosovo subfosas la sukcesfamon de Bil Klinton

La Kosova milito de Prezidento Bil Klinton (Bill Clinton) de 1999 estis amata de novkonservativuloj kaj liberalaj akcipitroj, la antaŭulo de konfliktoj pri Irako, Libio, Sirio kaj aliaj regionoj en tiu ĉi jarcento, sed la hodiaŭa politika perforto kaj maljusteco en Kosovo substrekas la malgajajn konsekvencojn de tiutipaj strategioj, eĉ kiam ili "sukcesas", skribas Jonathan Marshall. (artikolo el Consortium News, Independent Investigative Journalism ekde 1995, 21-2- 2016, https://consortiumnews.com/2016/02/21/kosovo-chaos-undercuts-clinton-success)

La nesatigebla apetito de la Usonaj ekster-politikaj elitoj de ambaŭ partioj al milita interveno, malgraŭ ĝia re-kordo en kreado de malsukces-intaj ŝtatoj en Afganujo, Irako, Libio, Sirio kaj Jemeno, estas retrospurebla al la edziĝo de liberalaj kaj novkonservativaj intervenemuloj dum la 78-taga bombado de Ser-bujo de la registaro Klinton por krei la forrompiĝan ŝta-ton Kosovo en 1999. Unu akademiulo-favoranto nomis la kampanjon de NATO "La plej grava precedenco apoganta la legitimecon de unuflanka humancela interveno." Eĉ senatano Bernie [Berni] Sanders estis fiera apogi la uzadon de usona potenco, ŝajne por "malhelpi etnoekstermadon."

Sed Kosovo, kiu ankoraŭ ne estas rekonita kiel sendependa ŝtato de preskaŭ duono de ĉiuj Uno-membroj kaj kiu ankoraŭ dependas de NATO trupoj por gardi ordon, estas apenaŭ montrofenestro pri la rendimento de militista interveno. Kun senlaboreca elcento de 35, Kosovo estas turmentata per persistaj ekaperoj de terorismo, krimo, kaj politika perforto.
Post serio de perfortaj surstrataj protestoj kaj sovaĝaj ĉesigoj de parlamentaj sesioj, la ĉefo de la radikala naciisma partio, Vetëvendosje (Memdetermino), anoncis je 19-2: "Tiu reĝimo nun estas en ĝia fina tempo. Ili ne daŭros longe."
Tiun tagon, membroj de Memdetermino spruĉigis larmigan gason el tubetoj en parlamenton kaj baraktis kun polico en la lasta de siaj multaj protestoj kontraŭ interkonsento atingita de la registaro lastan someron doni limigitajn povojn al la enlanda serba malplimulto, kompense al rekono de Kosovo de Serbujo. Opoziciaj leĝfaristoj krome fulminas kontraŭ enradikiĝinta korupteco kaj subatingo de la landa ekonomio.
Du tagojn pli frue, almenaŭ 15 000 Kosovanoj kolektiĝis en la centra placo de Priŝtino (Priŝtina), la landa ĉefurbo, por postuli demision de la registaro. En januaro, miloj da manifestacianoj interbatalis kun polico, ĵetante Molotov-koktelojn, ekbruligante gravan registaran konstruaĵon kaj blenditajn policaŭtojn kaj vundante 24 policistojn.
"La celo de tiu protesto estis renversi la registaron perforte," la registaro diris en komunikaĵo. La Usona ambasadoro intervene aŭdigis "Politika perforto minacas la demokration kaj ĉion kion Kosovo atingis ekde sendependeco."
Tiu perforto ricevas malmultan atenton de la usonaj amaskomunikiloj, parte ĉar la Kosovaj manifestacianoj celadas por-okcidentan registaron, kiu fervore serĉas membriĝon en Eŭropa Unio.
Sed estas ne mirige, ke la politika ŝtofo de Kosovo estas tiel disŝirata per perfortaj alfrontoj. La fragmenta ŝtato estis kreita per perforta secesia movado, gvidata de la Kosova Liberiga Armeo (KLA). Tiu gerila grupo de albanaj naciistoj estis sekrete apogata de la germana sekreta servo por malfortigi Serbujon. Ĝiaj terorismaj atakoj al serbaj vilaĝoj kaj registara dungitaro meze de la 1990-aj jaroj ekigis brutalan militan subpremon de Serbujo, sekvata de la decida interveno de NATO en 1999.
Dum la batalado KLA pelis dekmilojn da etnaj serboj el Kosovo kiel parto de etna puriga kampanjo por antaŭenigi sendependecon por la plimulto de albana loĝantaro. Ĝi varbis islamismajn aktivulojn, inkluzive partianojn de Osama Bin Laden, de Saudi-Arabujo, Jemeno, Afganujo kaj aliaj landoj.
Robert Gelbard, speciala sendito de prezidanto Bil Klinton al Balkano, nomis KLA-n "sen ajna diskutemo terorisma grupo" kaj fon-informanto de Konsilio pri Eksterlandaj Rilatoj aldonis, "plej multaj el ĝiaj agadoj estis financataj per komercado de drogoj."

Usona vicprezidento Joe Biden (maldekstre) brakumas premieron Haŝim Taĉi [Haŝim Taĉi], la Kosova Ministro de eksteraj aferoj kaj iama gvidanto de la Kosova Liberiga Armeo (KLA=UÇK) , en Priŝtino, 21-5-2009 (Vidu www.novinite.com/articles/103842)

Tamen nenio el tio haltigis Vaŝintonon subteni la aferon de KLA kontraŭ Serbujo, politiko gvidata de la liberala intervenema prezidentedzino Hileri (Hillary) Klinton kaj Ministrino de eksteraj aferoj Madeleine Olbrajt (Albright). Sen rajtigo de Unuiĝintaj Nacioj, NATO komencis bombi Serbujon en marto 1999, mortigante ĉirkaŭ kvincent civilulojn, malkonstruante miliardojn da dolaroj en valoro de fabrikoj, pontoj, lernejoj, bibliotekoj kaj hospitaloj kaj eĉ bombe tuŝis la ĉinan ambasadejon. ("Devos estingiĝi la lumoj en Belgrado," postulis kolumnisto Friedman de New York Times [Njujorktajmz]. "Ĉu vi ŝatas aŭ ne, ni estas en milito kun la serba nacio.")

Post la kapitulaco de Serbujo, laŭ *Human Rights Watch* [Jumenrajtsvoĉ], "elementoj de KLA" okupiĝis pri *ampleksa kaj sistema fajrigado kaj tumultrabado de hejmoj apartenantaj al serboj, romaoj, kaj aliaj minoritatoj kaj la detruo de Ortodoksaj preĝejoj kaj monaĥejoj. Tiun detruon akompanis*

ĉikanado kaj timigado intencita por devigi homojn for de iliaj hejmoj kaj komunumoj. Fine de 2000 pli ol 210 000 serboj fuĝis el la provinco. . . La deziro je venĝo provizas partan klarigon, sed ekzistas ankaŭ klara politika celo en multaj el tiuj atakoj: la forigo el Kosovo de ne-albanoj por pli bone pravigi sendependan ŝtaton.
Iamaj KLA-gvidantoj, inkluzive de ĝia politika estro Hashim Thaçi, daŭris regi la novan Kosovan ŝtaton. Raporto el 2010 de Konsilio de Eŭropo deklaris ke Taĉi, kiu estis tiam ĉefministro de Kosovo, estris "mafiozan" grupon kiu kontrabandis drogojn, pafilojn kaj homajn organojn je granda skalo tra Orienta Eŭropo. La aŭtoro de la raporto akuzis la internacian komunumon fermi la okulojn dum la Taĉi-grupo de KLA-veteranoj okupiĝis pri *murdoj, arestoj, batadoj kaj pridemandadoj* por subteni la potencon kaj profiton de siaj krimaj agadoj.
Ĉefministro Taĉi kaj la Kosova registaro energie neis la akuzojn kaj dum jaroj sukcesis rezisti respondigeblon. Liaj usonaj amikoj ankaŭ preferis meti la pasintecon en forgesujon. En 2012 Madelene Olbrajt, iama speciala sendito de Klinton al Balkano, klopodis transpreni regadon de la ŝtata telefirmao de la lando malgraŭ ĝeneralaj akuzoj de korupto, provo de murdo je la regula estro de telekomunikadoj kaj murdo de la agentejestro de ŝtata privatigado. Neniu ŝajnis esti imuna kontraŭ korupto. Studo de leĝa misio al Kosovo de Eŭropa Unio mem sugestis ke eble ĝiaj membroj prenis subaĉetaĵojn por faligi esplorojn de altrangaj Kosovaj politikistoj pri senbrida krima aktiveco.
En 2014 trijara Eŭropunia esploro elasertis ke *altrangaj funkciuloj de la iama Kosova Liberiga Armeo* devus esti akuzitaj je militkrimoj kaj krimoj kontraŭ la homaro, inkluzive de *kontraŭleĝaj mortigoj, homraboj, devigitaj malaperoj, neleĝaj arestoj en tendaroj en Kosovo kaj Albanujo, seksa perforto, aliaj formoj de malhumana traktado, perfortaj movoj de individuoj el iliaj hejmoj kaj komunumoj kaj profanado kaj detruado de preĝejoj kaj aliaj religiaj ejoj.*
Sub forta premo de Usono kaj E.U., la Kosova parlamento fine konsentis lastan someron permesi specialan tribunalon procesigi iamajn **KLA**-gvidantojn pro militkrimoj. La tribunalo komencos labori ĉi tiun jaron en Hago.
"La malĝoja afero estas ke Usono kaj eŭropaj landoj sciis jam antaŭ dek jaroj ke Thaĉi kaj liaj viroj okupiĝis pri kontrabandado de drogoj kaj kreo de mafioza ŝtato," diris unu Eŭropa ambasadoro pasintjare. "La sinteno estis: 'Li estas bastardo, sed li estas nia bastardo.' "
Ĉu prokrastita justeco purigos Kosovon de "mafiozeco" kaj ĉu malfruiĝinta koncesio de rajtoj al la serba minoritato konsolos aŭ pligravigos eksplodajn etnajn streĉitecojn en Kosovo, restas por vidi. Unu afero estas certa: granda multo da homoj mortis en la nomo de ĉi tiu granda "humancela interveno" kaj multaj pli ankoraŭ suferadas pro tio. Kosovo ne estas Libio aŭ Sirio, sed ĝi ne estas ia montrofenestro por la avantaĝoj de Usona armita interveno. JD

Ŝercoj, elserbigitaj de Jadranka Mirić

Imposto

Fama verkisto Stevan Sremac (1855-1906) foje estis kun geamikoj kiuj parolis pri imposto. Li atente aûskultis la konversacion. Tiam li diris: - Miaopinie, el ĉiuj impostoj, la plej utila estus tiu pro virina beleco!

- Kial vi tiel pensas? - Ĉar ĉiu virino ekscite kaj admire pagos ĝin!

Kronprinco

Kuŝante sur sia mortolito franca reĝo Louis [Luj] dektria ordonis, ke oni venigu lian filon por ke li vidu lin la lastan fojon. Li sukcesis iel leviĝi kaj elproksime vidi lin. Tiam li demandis la filon: Kiel vi nomiĝas? - Louis dekkvara - respondis la knabo.

Agrable erari

Konata franca komikulo Fernandel, antaû sia famiĝo kiel aktoro, perlaboris sian panon dum multaj jaroj kiel librotenisto. Je demandoj kiel li povis realigi tiajn monotonajn laborojn, li respondis ĉi tiel: - Neniel ĝi estis monotona profesio, - ekscite diris li - Vidu, en ĉiuj miaj kalkuladoj ĉe multiplikado mi neniam ricevis la saman rezulton!

Konkerulo

Dum ekzercado la angla verkisto Shakespeare [Ŝekspir] rimarkis aktoron parolintan kun bela fraŭlino. Li venis scivole al ili, aŭdinte kion ŝi ekflustris.

- Je la deka! Ekfrapu la pordon tri fojojn kaj al mia demando kiu vi estas, respondu: - Riĉardo la tria.

La granda verkisto kiu tre amis virinojn venis iom antaŭ la deka, eldiris la signalvorton, por ke ŝi enlasu lin eniri la hejmon.

Sed je la antaûe aranĝita tempo venis ankaŭ la amanto.

Ŝekspiro malfermetinte la fenestron teneravoĉe demandis: - Kiu estas?

- Riĉard la tria - aûdiĝis la respondo.

- Vi venis malfrue, tenervoĉe flustris la verkisto, aldonante –Vilhelmo la konkerulo jam mastras la fortikaĵon!

Albert Ajnŝtajn

Kiam li unuan fojon eniris sian oficejon en Princeton Universitato, oni demandis lin pri meblaro.

- Kion vi bezonas el meblaro?
- Unu tablon, unu seĝon, paperaĵon kaj multajn kajerojn.
- Kaj unu grandan korbon por rubaĵo!
- Kial grandan korbon? - mire oni demandis lin.

- Por enmeti ĉiujn miajn erarojn! - respondis la fama scienculo.

Fripono
Jugisto George Jeffrey [Ĝorĝo Ĝefri] estis tre akra rilate al akuzantoj. Foje li ekpuŝis la sidantan akuzanton per sia bastono dirante: - Je la fino de ĉi tiu bastono estas granda fripono!
- Vere estas, sed je kiu fino? - respondis la akuzanto.

IFEF-kongreso en Varna

De 21/28-5 partoprenis laŭ lasta publikigita regististriĝo 54 personoj el dek landoj. La venonta kongreso estos en Maribor (Slovenujo), 18/25-6-2017.

INSTRUUISTA TREJNADO EN POZNAN

En la tria jaro 2016/17 de la studoj pri Interlingvistiko en la Universitato Adam Mickiewicz en Poznan, Pollando okazos **specialiĝoj pri internacia kaj interkultura komunikado, esperanta lingvistiko, esperanta literaturo kaj instruado de Esperanto**. Por la lasta fako, la instruista trejnado kaj formado oni povas enskribiĝi sin aparte. Pro tio ni atendas ekstrajn INTERESATOJN, kiuj volas dediĉi unu jaron al tiu profesiiĝo kadre de la kunlaboro inter UAM, ILEI kaj edukado.net. La intensa surloka metodika formado (instrumetodoj, lernmaterialoj, kursplanado, ekzamensistemo ktp.) enhavas ankaŭ koncizajn kursojn pri E-gramatiko, E-literaturo kaj movado. Necesas alveni por unua intensa sesio **17-23.09.2016** kaj dua **04-10.02.2017**. Pli detalajn informojn en www.edukado.net/novajhoj?id=593

17 studentoj kun profesorino Ilona Koutny en februaro 2016